

**M.A. (SANSKRIT) Semester - 4 (CBCS) Examination**  
**April/May-2022 (NEW COURSE)**  
**Paniniy Siksha Prasist Sanskrit Chhand(Core)**

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

**Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન.૧ (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પૂર્વાપર સંદર્ભ સાથે સમજાવો. (૦૭)  
 (A) Explain with Reference to Context any two of the following.  
 ૧. તા: ત્રિવિદ્યા: ઋચ:। પરોક્ષકૃતા: પ્રત્યક્ષકૃતા: આધ્યાત્મિક્યશ્ચ।  
 ૨. અથ આકારચિન્તન દેવતાનામ્।  
 ૩. અગ્નિ: સર્વા: દેવતા। ઇતિ તસ્મોતરા ભૂમસે નિર્વચનાય।  
 ૪. અથ એતાનિ આદિત્યભક્તિનિ।
- પ્રશ્ન.૧ (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સમજાવો. (૦૭)  
 (B) explain any two of the following.  
 ૧. યેનાક્ષર સમાભાયમધિગમ્ય મહેશ્વરાત્।  
 કૃત્સં વ્યાકરણં પ્રોક્તં તસ્મૈ પાણિનયે નમઃ॥  
 ૨. ઉદાતે નિષાદ ગાન્ધારાવનુદાત્ક્રષભધૈવતૌ।  
 સ્વરિત પ્રભવો હયેતે ષડ્જમધ્યમપશ્ચમા: ॥  
 ૩. માધુર્યમક્ષર વ્યક્તિ: પદચ્છેદસ્તુ સુખર:।  
 ધૈર્યં લયસમર્થ ચ ષડેતે પાઠકા ગુણા: ॥  
 ૪. શડકર: શાડકરીં પ્રાદાદ્વાક્ષી પુત્રાય ધીમતે।  
 વાઙ્મટોભ્ય: સમાહત્વ દેવી વાચમિતિ સ્થિતિ: ॥
- પ્રશ્ન.૨ (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે શબ્દો યાસ્ક અનુસાર નિર્વચન આપો. (૦૭)  
 (A) give etymologies according to yaska any two of the following.  
 ૧. જાતવેદસ્। ૩. વૈશ્વાનર:।  
 ૨. ગાયત્રી:। ૪. વિરાટ્।
- પ્રશ્ન.૨ (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ઇંદના લક્ષણ આપો. (૦૭)  
 (B) give the definition of any two Metes of following.  
 ૧. માલિની। ૩. આર્યા।  
 ૨. શાર્દૂલવિક્રિડિતમ્। ૪. શિખરિણી।
- પ્રશ્ન.૩ યાસ્કે સ્વીકારેલા નિર્વચનના સિદ્ધાંતોની સોદાહરણ ચર્ચા કરો. (૧૪)  
 Discuss with illustrations the principles of etymology accepted by yaska.  
 અથવા/OR
- પ્રશ્ન.૩ પાણિનીયશિક્ષાયા: પ્રમુખવિષયા:।
- પ્રશ્ન.૪ સંસ્કૃત ઇંદશાસ્ત્રનાં છ પ્રત્યયનો ટૂંકમાં પરિચય આપો. (૧૪)  
 Sanskrit chandshastra in Six prtyay any of the following.  
 અથવા/OR
- પ્રશ્ન.૪ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ઇંદોને લક્ષણ, બંધારણ, ઉદાહરણ આપી, સમજાવો.  
 Give the definition- Strues and example of any two meters of following.  
 ૧. મન્દાક્રાન્તા। ૩. સ્ત્રગ્ધરા।  
 ૨. વિયોગિની। ૪. વૈતાલીયમ્।
- પ્રશ્ન.૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૪)  
 Write short note on any two of the following.  
 ૧. દૈવતકાણ્ડ:। ૩. દળક:।  
 ૨. પતાકા:। ૪. વૃષ્ટિતાગ્રા।

\*\*\*\*\*